CZU: 343.541:004 **https://doi.org/10.59295/rpijn2025.52**

ASPECTE ALE CONSIMȚĂMÂNTULUI SEXUAL ÎN EPOCA DIGITALIZĂRII

GALAN Doina-Cezara,
Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere",
doctorandă, consultant principal al Secției juridice și management al documentelor
Inspecției procurorilor din cadrul Aparatul Consiliului Superior al Procurorilor
ORCID: 0009-0009-8610-353X

SUMMARY

The rapid progress of new technologies has ushered humanity into a new era, dubbed the „Digital Age". Digitalization has permeated all spheres of life, including economic and social domains, and has significantly altered the nature of work for individuals, including law enforcement agencies. However, on the other side, the development of information technologies also represents an easier way to commit crimes. Online crimes, also known as cybercrimes, have proliferated, and our legislation, is not adapted to the demands of these new technological advancements.

Capitolul IV din Codul penal al Republicii Moldova, nu include norme care vizează atingerile aduse vieții sexuale a unei persoane prin intermediul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor electronice.

Pe plan internațional, au fost deja adoptate o serie de convenții și acte care reglementează hărțuirea sexuală online.

În corespundere cu pct.25 al Recomandării (UE) 2018/334 a Comisiei din 1 martie 2018 privind măsuri de combatere eficace a conținutului ilegal online, este specificat că *„În cazul materialelor privind abuzuri sexuale asupra copiilor în special, furnizorii de servicii de găzduire ar trebui să ia măsuri proactive pentru a depista și a împiedica difuzarea unor asemenea materiale, în concordanță cu angajamentele asumate în cadrul Alianței mondiale împotriva abuzurilor sexuale asupra copiilor pe internet.*". [1]

Recomandarea CM/Rec (2018)2 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind rolurile și responsabilitățile intermediarilor de internet atenționează statele membre ale Consiliului Europei, să se abțină de la încălcarea dreptului la libertatea de exprimare și a altor drepturi ale omului în mediul digital, totodată se menționează despre obligația pozitivă de a proteja drepturile omului și de a crea un mediu sigur și favorabil pentru ca toată lumea să poată să-și exprime opiniile și ideile

fără teamă. Această obligație include protecția persoanelor de acțiunile altor persoane în mediul public. [2] În conformitate cu Recomandarea citată, pentru a se asigura protecția și respectarea drepturilor omului în mediul digital, la elaborarea și implementarea normelor de reglementare a activității intermediarilor de Internet, se va ține cont de obligațiunile statelor prevăzute în Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică (Convenția de la Budapesta), Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării și abuzului sexual (Convenția de la Lanzarote) și Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul).

Recomandarea CM/Rec (2019)1 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind prevenirea și combaterea sexismului, formulează Principiile directoare pentru prevenirea și combaterea sexismului, pe care îl definește drept: - *orice acțiune, gest, reprezentare vizuală, cuvânt vorbit sau scris, practică sau comportament bazat pe ideea că o persoană sau un grup de persoane este inferior pentru că este de un gen sau altul, desfășurată în sfera publică sau privată, pe Internet sau offline, al cărui scop sau efect este încălcarea demnității umane; cauzarea de vătămări sau suferințe fizice, sexuale, psihologice sau economice; crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator; sau împiedicarea independenței și exercițiului deplin al drepturilor oricărei persoane sau grup de persoane*. [3]

Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale şi abuzurilor sexuale, supranumită și Convenția de la Lanzarote [4] stabilește statelor obligații să asigure că toţi copiii primesc, în cadrul învățământului primar şi secundar, informații cu privire la riscurile exploatării sexuale şi abuzurilor sexuale, şi mijloacele prin care se pot apăra. Aceste informații vor acorda o atenție specială situațiilor de risc, inclusiv cele care implică folosirea noilor tehnologii ale informației și comunicațiilor.

Recomandarea Generală nr.1 GREVIO observă că diferitele forme de violență împotriva femeilor, inclusiv cele din cadrul familial, care se manifestă în spațiul digital, nu sunt separate de cele din lumea fizică și adesea se suprapun. [5]

Potrivit art. 40 din Convenția de la Istanbul, hărțuirea sexuală constituie „*orice formă de conduită verbală, nonverbală sau fizică de natură sexuală, cu scopul sau cu*

efectul încălcării demnității unei persoane, în special atunci când se creează un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau jignitor". [6]

Într-o serie de state ale Uniunii Europene, răspândirea imaginilor sexuale online, sau hărțuirea sexuală online este încriminată penal.

Germania**:** Secțiunea 201a din Codul Penal german interzice diseminarea imaginilor intime ale unei persoane fără consimțământul acesteia, stabilind sancțiuni pentru cei care publică astfel de materiale.

În Franța Legea nr. 2016-1321 din 7 octombrie 2016, cunoscută sub numele de „legea pentru o republică digitală", include dispoziții referitoare la diseminarea imaginilor intime fără consimțământ, sancționând astfel de acțiuni.

La fel, Italia**:** Articolul 612 din Codul Penal italian prevede pedepse pentru hărțuirea online, inclusiv diseminarea de imagini intime fără consimțământ.

Spania**:** Legea 5/2010, privind măsurile de protecție a victimei, prevede sancțiuni pentru diseminarea de imagini intime fără consimțământ.

Regatul Unit (până la Brexit): Legea privind abuzul sexual online (2015) interzice publicarea sau distribuirea imaginilor intime fără consimțământ. Astfel, transmiterea de fotografii sau înregistrări video cu caracter sexual privat fără consimțământul subiectului, cu intenția de a le produce suferință persoanelor vizate, a devenit o infracțiune care se pedepsește cu maximum doi ani de închisoare. În septembrie 2016 s-a anunțat că peste 200 de persoane au fost urmărite penal de la intrarea în vigoare a legii. [7]

Un caz practic, prezentat de Centrul „La Strada", a avut loc în anul 2023 în Republica Moldova, până la operarea unor modificări în cadrul Codului penal: „*Imaginile intime ale unei femei au fost publicate pe diferite site-uri, fără consimțământul acesteia. Victima s-a adresat la cinci instituții de drept din Republica Moldova și a solicitat ca imaginile unde ea apărea nud, cu fața și numele real să fie blocate sau șterse. Femeia a prezentat aceste fotografii la toate cele cinci instituții de drept, astfel trecând prin revictimizare. În final, aceasta ar fi fost sfătuită să se adreseze la hackeri, pentru că aceștia ar putea bloca acele fotografii. Cazul acestei persoane a fost prezentat de Daniela Josanu, coordonatoarea serviciului specializat pentru asistența victimelor violenței în familie, Centrul de Drept al Femeilor, în cadrul Conferinței Internaționale pentru Prevenirea și Combaterea Violenței față de Femei și Fete și a Violenței în Familie, organizată la Chișinău în octombrie 2023 La eveniment*

a fost pus în discuție și modul în care statul poate bloca site-urile unde sunt publicate imagini cu femei nud, folosite cu scopul de a le șantaja. Prezent la conferință, procurorul-șef interimar la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS), Victor Furtună a menționat că nici Procuratura și nici Poliția nu are asemenea mecanisme". [8]

În prezent, în Republica Moldova au fost operate unele modificări în ceea ce privește distribuirea de imagini și înregistrări cu conținut sexual, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale. Potrivit alin.(3) al art.177 CP al RM (în redacția în vigoare din 07.09.24) este încriminată penal „*Răspândirea informației cu caracter sexual, incluzând imagini și înregistrări cu conținut sexual, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale, în scop de răzbunare, ură, înjosire sau lezare a onoarei și demnității persoanei*". [9] Respectiva infracțiune face pare din capitolul V, „Infracțiuni contra drepturilor politice, de muncă şi altor drepturi constituționale ale cetățenilor", din Codul penal al RM.

Deși în octombrie 2021, Republica Moldova a ratificat Convenția de la Istanbul, cadrul legal al țării noastre nu este aliniat la standardele internaționale pe dimensiunea violenței sexuale în mediul online. Conform documentului, Republica Moldova are însă obligația de a întreprinde măsuri legislative și de altă natură necesare pentru prevenirea, investigarea, pedepsirea și acordarea de compensații echitabile pentru toate formele de violență prevăzute de Convenția de la Istanbul.

Hărțuirea sexuală online poate îmbrăca diferite forme de la **„sexting"** la **„pornografie neconsimțită"** ori **„revenge porn"**.

Toate termenele supraindicate sunt englezisme, care reprezintă infracțiuni într-o serie de state federate din componența SUA.

În ordinea ideilor supra reliefate, urmează să analizăm conținutul termenilor indicați și oportunitatea operării unor modificări legislative în CP al RM.

În eventualitatea operării unor atare modificări legislative, apare necesitatea de a analiza dacă respectivele termene sunt deja oglindite în unele norme penale din CP al RM.

Urmează să accentuăm că în rândurile adolescenților tot mai des este în creștere fenomenul de „sexting". Termenul provine din limba engleză, fiind o îmbinare a cuvintelor „sex" și „texting".

Așadar, prin termenul „sexting", V. Stati, specifică că *„trebuie de înțeles fie*

expedierea de informații (text scris, poze, clipuri video, imagini etc.) cu caracter sexual (dar nu neapărat pornografic), de către cel vizat în această informație sau de către o altă persoană, fie recepționarea unor astfel de informații, prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau al comunicaţiilor electronice". [10]

După cum am notat mai sus, termenul de „sexting "în Republica Moldova ar putea fi încadrat în dispoziția art.177 alin.(3) al Codului penal, cu excepțiia faptului când fapta se încadrează în dispozițiile art. 208[1] CP al RM, care preved răspunderea pentru pornografia infantilă.

La fel, nu se exclude faptul că „sextingul" poate fi încadrat și potrivit art. 175[1] CP al RM, atunci când fapta vizează propunerea, convingerea, manipularea, amenințarea, promisiunea de a oferi avantaje sub orice formă, efectuate inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, în vederea stabilirii unei întâlniri cu un minor, inclusiv prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, cu scopul săvârșirii împotriva acestuia a oricărei infracțiuni prevăzute la art. 171–175, dacă aceste acțiuni au fost urmate de fapte materiale care conduc la o astfel de întâlnire. [10]

În alt context, este oare posibil ca „sexting-ul" să fie însoțit de amenințare sau înșelăciune?

În acest context, V. Stati a consemnat că infracțiunile, specificate la art. 175, 177 și 208[1] CP RM, nu pot presupune constrângere fizică sau psihică. Însă, aceasta nu înseamnă că ele nu pot fi însoțite de constrângere fizică sau psihică. Într-un astfel de caz, constrângerea fizică sau psihică depășește cadrul infracțiunilor prevăzute la 175, 177 și 208[1] CP al RM, necesitând calificare suplimentară în baza art. 151, 152 sau 155 CP RM ori a art. 78 din Codul contravențional. [10]

Interesantă este abordarea în care scopul infracțiunii ar consta în obținerea satisfacției sexuale iar fapta se va realiza sub forma de șantaj.

Or, art.177 CP al RM, prevede în calitate de scop al infracțiunii răzbunarea, ura, înjosire sau lezarea onoarei și demnității persoanei. Totuși, dacă un asemenea scop ar fi obținerea satisfacției sexuale, iar fapta se va realiza prin șantaj cu ajutorul tehnologiilor informaționale, arealul normei expuse supra ar fi depășit.

Pe plan internațional, șantajul sexual prin intermediul tehnologiilor informaționale se regăsește în normele penale incriminatoare a mai multor state după cum urmează:

Statele Unite: În SUA, șantajul este reglementat prin legislația statală. De exemplu, în California, se aplică Legea privind extorcarea, care poate include șantajul sexual. Penalitățile variază, dar pot include închisoare și amenzi.

Regatul Unit: Legea privind criminalitatea informatică din 1990 interzice diverse forme de șantaj, inclusiv cel sexual. Se poate aplica în cazurile de amenințare cu divulgarea de materiale intime fără consimțământ.

Germania: Codul Penal german include infracțiuni legate de șantaj (Secțiunea 253) și reglementează amenințarea cu divulgarea informațiilor intime. Pedepsele variază în funcție de gravitate.

Australia: În diferite state, cum ar fi New South Wales, există legi specifice care interzic șantajul sexual, inclusiv amenințarea cu divulgarea de imagini intime. Aceste infracțiuni sunt tratate serios, cu penalități severe.

România: Codul Penal român reglementează șantajul (Art. 207), iar dacă acesta implică amenințări legate de divulgarea de informații intime, pot exista circumstanțe agravante.

La caz, ne rămâne să analizăm dacă hărțuirea sexuală cu utilizarea tehnologiilor informaționale sau a mijloacelor electronice, care îmbracă forma unui șantaj online îndreptat spre satisfacerea poftei sexuale, este încriminată de dispozițiile unei norme penale din RM.

Fapta de „hărțuire sexuală” se regăsește în dispoziția normei prevăzute de art.173 CP al RM.

În conformitate cu prevederile art.173 alin. (1) CP al RM „*Hărțuirea sexuală, adică pretinderea unui act sexual sau a unei alte acțiuni cu caracter sexual prin comportamentul fizic, verbal sau nonverbal, dacă prin aceasta se creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare pentru victimă, săvârșită profitând de starea de dependență a victimei sau prin amenințare, cu condiția că fapta nu întrunește elementele violului sau ale acțiunilor cu caracter sexual neconsimțite*”. [9]

Se observă că, dispoziția normei de la art.173 alin. (1) CP al RM prevede expres tipul de comportament pe care îl poate avea făptuitorul și anume: fizic, verbal sau nonverbal.

Comportamentul fizic ar presupune exercitarea unei constrângeri asupra fizicului persoanei, care ar presupune prezența unor atingeri a făptuitorului și a victimei.

Comportamentul verbal vizează o vociferare de către făptuitor a intenției sale infracționale față de victimă, în scopul de a o constrânge la comiterea actului sexual.

Comportamentul nonverbal include expresii faciale, mimică, gesturi, postura corporala, contact vizual și alte semnale nonverbale care au drept scop transmiterea în mod indirect al mesajului pe care făptuitorul dorește să ajungă la cunoștința victimei.

În mod cert noțiunea de „comportament" exclude forma scrisă de hărțuire sexuală în mediul online. Or, unui comportament nu îi poate fi atribuit calificativul de „scris". Fapt pentru care noțiunea de „comportament" din art.173 CP al RM, exclude arealul hărțuirii sexuale în spațiul virtual.

Progresul actual al tehnologiilor informaționale și utilizarea tot mai frecventă a mediului online face posibilă ca infracțiunea de hârțuire sexuală să aibă loc inclusiv în mediul online.

Totuși, cadrul legal al Republicii Moldova nu este adaptat la standardele de rigoare. În acest sens șantajul sexual al victimei în mediul online nu poate fi încadrat în dispoziția art.173 CP al RM. La fel, șantajul sexual nu intră sub incidența normei prevăzute la art. 189 CP al RM. Întâi de toate art.189 CP al RM, face parte din sfera infracțiunilor contra patrimoniului. Scopul respectivei norme este obținerea unui folos patrimonial. Astfel scopul satisfacerii poftei sexuale realizat prin șantajarea victimei cu răspândirea unor informații compromițătoare sau defăimătoare pentru aceasta, imagini sau video u caracter de nuditate sau scene sexuale, rămâne sub acoperământ juridic.

Ca urmare, ne propunem a completa CP al RM cu articole noi:

„Articolul 135. „*Tehnologie informațională și comunicații electronice*", având următoarea redacție: „*se referă la totalitatea sistemelor, echipamentelor și procedurilor utilizate pentru crearea, stocarea, procesarea, transmiterea și recepționarea informației prin intermediul rețelelor electronice, inclusiv, dar fără a se limita la: computere și software-uri; rețele de comunicație, inclusiv internetul, rețelele mobile și cele fixe; dispozitive electronice de comunicație, inclusiv telefoane mobile, tablete și echipamente de comunicație prin satelit; aplicații și servicii online care facilitează schimbul de informații; tehnologiile de criptare și securitate a datelor*".

La fel se impune modificarea art.173 alin.(1) din CP al RM conform următoarei structuri:

(1) Hărțuirea sexuală adică pretinderea unui act sexual sau a unei alte acțiuni cu caracter sexual prin acte, cuvinte, gesturi sau alte forme de comunicare, inclusiv prin intermediul tehnologiei informaționale și comunicațiilor electronice, dacă prin aceasta se creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare pentru victimă, săvârșită profitând de starea de dependență a victimei, prin șantaj sau amenințare, cu condiția că fapta nu întrunește elementele violului sau ale acțiunilor cu caracter sexual neconsimțite se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

Următorii termeni propuși spre analiză se referă la noțiunile **„pornografie neconsimțită”** și **„revenge porn”.**

Termenul de *„pornografie neconsimțită”* se referă la distribuirea sau publicarea de materiale pornografice care au fost obținute fără consimțământul persoanei implicate. Aceasta poate include imagini sau videoclipuri realizate fără cunoștința sau acordul persoanei respective.

Un exemplu ar fi cazul în care cineva folosește o cameră ascunsă pentru a filma o persoană în timp ce aceasta se dezbracă sau se angajează în activități intime, apoi distribuie aceste imagini fără acordul ei.

Termenul de *„Revenge porn”* (sau „pornografie de răzbunare”) se referă la distribuirea de imagini sau videoclipuri intime ale unei persoane, de obicei de către un fost partener, fără consimțământul acesteia, cu scopul de a o umili sau a-i face rău victimei. Acest termen implică un scop de răzbunare.

De exemplu, o persoană care publică imagini intime ale fostului partener de viață, cu scopul de a o discredita sau a o face să sufere, poate fi considerat caz de „revenge porn”.

În acest context, diferențele dintre aceste două noțiuni se referă la următoarele aspecte:

1. Consimțământul: În cazul pornografiei neconsimțite lipsește consimțământul victimei la obținerea imaginilor, iar în cazul „revenge porn”, consimțământul victimei la obținerea imaginii putea fi obținut anterior, dar imaginile sunt distribuite fără acord ulterior.

2. Motivul: Pornografia neconsimțită nu implică un motiv de răzbunare;

Este esențial să precizăm că, în țările din sistemul de drept anglo-saxon, pornografia neconsimțită este clasificată ca o infracțiune legată de viața sexuală. În contrast, în țările din sistemul de drept continental, aceasta este considerată o infracțiune împotriva drepturilor constituționale ale cetățenilor.

Atât „pornografia neconsimțită", cât și „revenge porn" implică distribuirea de materiale pornografice fără consimțământul persoanei implicate.

După cum am analizat supra, Codul penal al Republicii Moldova prevede norme de încriminare în acest sens precum: art.177, art. 208[1] CP RM. Includerea ca infracțiuni distincte în Codul penal al Republicii Moldova a unor infracțiuni precum „pornografia neconsimțită" sau „pornografia din răzbunare" ar duce la o suprapunere semnificativă între norme, dar și o încărcătură de prisos a Codului penal, ceea ce ar putea crea confuzie în aplicarea legii și dificultăți în stabilirea unei distincții clare între ele. Introducerea unor infracțiuni distincte pentru fapte similare ar putea complica activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor de judecată, făcând dificilă interpretarea corectă și aplicarea normelor legale. Acest lucru ar putea afecta drepturile persoanelor implicate, atât victime, cât și acuzați.

O reglementare clară și concisă a infracțiunilor legate de pornografie ar permite o mai bună protecție a victimelor și ar facilita aplicarea eficientă a legii.

În loc de a crea infracțiuni separate, ar fi mai bine să monitorizăm ca actualul cadru legislativ să integreze aceste fapte într-o abordare unitară, luând în considerare toate aspectele relevante.

Un alt fenomen care captează atenția, la fel prezentat printr-un englezism este **„Cyber grooming-ul".**

Cyber grooming-ul este definit ca procesul prin care un adult construiește o relație de încredere și influență asupra unui minor, folosind mijloace electronice, pentru a obține un anumit tip de interacțiune sexuală, fie online (ex: obținerea de imagini sexuale ale minorului), fie offline (ex: întâlnirea personală) cu acel minor. Această relație poate dura câteva zile sau câțiva ani. [11]

Așa cum mediul online este ofertant pentru adolescenți și tineri, prin accesul rapid la multe informații precum și posibilitatea de a comunica în timp real cu alte persoane, oferă aceleași facilități și unor persoane adulte care pot avea probleme de natură sexuală și psihică, care sunt abuzatori și care pot manifesta comportamente

antisociale. Cum probabil ați aflat de aici, nu întotdeauna știm cine se află la celălalt capăt al relației, în mediul online. Tocmai de aceea, de cele mai multe ori grooming-ul este dificil de dovedit, abuzatorii folosindu-se de conturi și identități false. Profilurile abuzatorilor au nume false, dată de naștere și adrese diferite, rude sau prieteni doar din mediul online, descriere falsă și fotografii ale unor copii, adolescenți de vârstă apropiată cu victima. Spre exemplu, poate avea profilul unui adolescent sau tânăr atrăgător, inteligent, sportiv de succes sau proaspăt absolvent al unei școli de prestigiu. În general, au un stil de comunicare asemănătoare cu al victimelor, folosesc expresiile și limbajul specific adolescentin. În general un prădător are mai multe victime în aceeși perioadă, ducând discuții în paralel. [11]

Potrivit modificărilor survenite la 07.09.2024, în Codul penal al Republicii Moldova a fost introdus un nou articol și anume: Articolul 177[1]. „Falsul de identitate" adică „*Prezentarea ilegală sub o identitate falsă ori atribuirea unei asemenea identități altei persoane prin folosirea documentelor oficiale pe numele altei persoane, prin înregistrarea și/sau utilizarea conturilor de utilizatori pe platformele de socializare, a portalurilor web, a adreselor poștale electronice, a numerelor de telefon, a cardurilor de acces sau a altor servicii ale societății informaționale, cu excepția utilizării unor pseudonime care nu aduc atingere identității sau a pseudonimelor unor alți subiecți de date, pentru a induce sau a menține în eroare cu scopul producerii unei consecințe juridice*." [9]

Respectiv, „Cyber grooming-ul" este încriminat în Republica Moldova sub prisma art. 177[1], ·Cod penal, după caz în concurs cu art.175[1], 208[1], ori alte normele relevante contextului.

În continuare, merită să analizăm dacă modificarea și prelucrarea imaginilor sau secvențelor video prin programe digitale, fără consimțământul persoanei, ar trebui să fie încriminată de legislația națională. Exemplele din alte state care au implementat legislații în acest sens pot oferi un precedent valoros pentru adaptarea legislației din Republica Moldova.

Cadrul normativ al mai multor state prevăd încriminarea unor atare acțiuni, după cum urmează:

Statele Unite: Legea privind confidențialitatea imaginii: În multe state, utilizarea imaginii unei persoane fără consimțământ poate fi considerată o încălcare a dreptului la confidențialitate. De exemplu, California are o lege specifică (California Civil Code §

3344) care interzice utilizarea neautorizată a imaginii unei persoane în scopuri comerciale.

Regatul Unit: Legea privind protecția datelor: Conform Data Protection Act 2018, modificarea și distribuirea imaginilor fără consimțământ ar putea încălca drepturile unei persoane asupra datelor personale.

Franța: Codul penal: Articolul 226-1 din Codul penal francez interzice divulgarea imaginilor unei persoane fără consimțământul acesteia, iar modificarea imaginilor ar putea fi interpretată ca o formă de violare a demnității persoanei.

Germania: Legea privind dreptul la imagine: Conform § 22 din Legea germană a dreptului la imagine, orice utilizare a imaginii unei persoane necesită consimțământul acesteia, iar modificarea imaginilor ar putea constitui o încălcare.

Potrivit art. 28 din Constituția Republicii Moldova este garantat dreptul la viață privată. Preluarea de imagini sau clipuri fără consimțământul persoanei afectează grav acest drept.

Respectarea vieții private este un principiu fundamental în drepturile omului, recunoscut și de legislația internațională, inclusiv prin Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Preluarea și modificarea imaginilor pot duce la stigmatizare și prejudicii emoționale, astfel că incriminarea acestor fapte ar descuraja comportamentele abuzive și ar proteja victimele de exploatarea digitală.

În CP al RM nu este regăsită o încriminare a unor atare fapte. Având în vedere că acțiunile de genul dat reprezintă o încălcare a drepturilor constituționale a persoanei, o atare faptă în mod evident urmează să facă parte din capitolul V „Infracțiuni contra drepturilor politice, de muncă şi altor drepturi constituționale ale cetățenilor” din CP al RM”.

În continuitatea ideilor expuse, se propune completarea CP al RM cu art.177^2 CP al RM, după cum urmează:

„Articolul 177^2. „*Încălcarea dreptului la imagine*”

Încălcarea dreptului la imagine *adică modificarea neautorizată a imaginilor sau videourilor persoanei, inclusiv prin programe de editare, precum și distribuirea acestora fără consimțământul persoanei vizate, în scopul prejudicierii reputației sau demnității persoanei, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de*

ore, sau cu închisoare de până la 2 ani".

Concluzia juridică a celor expuse supra, conturează necesitatea urgentă de adaptare a legislației din Republica Moldova în fața provocărilor contemporane, având în vedere evoluția tehnologică rapidă și impactul său asupra drepturilor fundamentale.

Aceste modificări legislative propuse constituie un pas esențial în direcția protejării drepturilor individuale și încurajării unui mediu online mai sigur și responsabil.

BIBLIOGRAFIE:

1. Recomandarea (UE) 2018/334 a Comisiei din 1 martie 2018 privind măsuri de combatere eficace a conținutului ilegal online. [Accesat: 11.08.2024] Disponibilă: https://publications.europa.eu/resource/cellar/8b6b15b0-2119-11e8-ac73-01aa75ed71a1.0019.01/DOC_1

2. Recomandarea CM/Rec (2018)2 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind rolurile și responsabilitățile intermediarilor de internet. Adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 7 martie 2018, 8 Adoptata de Adunarea Generala a Natiunilor Unite prin Rezolutia34/180 din 18 decembrie 1979. Ratificată de către Parlamentul Republicii Moldova conform Hotărării nr.87-XII din 28 aprilie 1994. în vigoare pentru Republica Moldova din 31 iulie 1994. [Accesat: 03.08.2024] Disponibil: https://rm.coe.int/0900001680790e14

3. Recomandarea CM/Rec (2019)1 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind prevenirea și combaterea sexismului. Adoptată de Comitetul de Miniștri la 27 martie 2019, [Accesat: 13.09.2024] Disponibil: https://rm.coe.int/prevenirea-si-combaterea-sexismului/16809fab89

4. Convenția de la Lanzarote, adoptată la 25 octombrie 2007. [Accesat: 01.09.2024] Disponibilă: https://rm.coe.int/168046e1d9

5. Recomandarea Generală nr.1 GREVIO. [Accesat: 21.09.2024] Disponibilă: https://rm.coe.int/grevio-recommendation-no-1-ron/1680a8c103

6. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea şi combaterea violenței împotriva femeilor şi a violenței domestice. [Accesat: 01.09.2024] Disponibilă: https://rm.coe.int/168046253e

7. Crown Prosecution Service guidelines on prosecuting the offence of disclosing private sexual photographs and films (Orientări ale Procuraturii Coroanei privind urmărirea penală a infracțiunii de dezvăluire a unor înregistrări video și

fotografii sexuale private) [Accesat: 16.08.2024] Disponibil: http://www.cps.gov.uk /legal/p_to_r/revenge_pornography/

8. Hărțuirea sexuală online a femeilor. Ce pârghii de apărare au? [Accesat: 12.08.2024] Disponibil:https://agora.md/2024/05/03/hartuirea-sexuala-online-a-femeilor-ce-parghii-de-aparare-au

9. Codul Penal al Republicii Moldova nr.985-XV, adoptat de Parlamentul Republicii Moldova la 18 aprilie 2002. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.128-129 din 13 septembrie 2002

10. BRÎNZA S., STATI V. Sexting", „sextorsion", „revenge porn": fenomene reflectate în Codul penal al Republicii Moldova?. [Accesat: 15.09.2024] Disponibil: https://juridicemoldova.md/11106/sexting-sextorsion-revenge-porn-fenomene-reflectate-in-codul-penal-al-republicii-moldova.html

11. RETORNAZ, E. E. A. Online Solicitation Of Children For Sexual Purposes (Cyber Grooming). Journal of Penal Law and Criminology, 10(1), p. 211-233.